

МВС України
Харківський національний університет внутрішніх справ
Науковий парк «Наука та безпека»
Консультативна місія Європейського Союзу

**СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО, ЕКОНОМІЧНОГО
ТА СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ**

Тези доповідей
XII Міжнародної науково-практичної конференції

(м. Вінниця, 1 грудня 2023 року)

Вінниця 2023

УДК [340.12:330.101:342.734](477)
С91

*Друкується за рішенням оргкомітету
відповідно до доручення
Харківського національного університету внутрішніх справ
від 14.09.2023 № 58*

Сучасні проблеми правового, економічного та соціального розвитку держави : тези доп. XII Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Вінниця, 1 груд. 2023 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ, Наук. парк «Наука та безпека» ; Консультація місія Європейського Союзу. – Вінниця : ХНУВС, 2023. – 174 с.

У збірнику вміщено тези доповідей учасників конференції за такими напрямками: державний суверенітет України, безпека та правопорядок; правові й організаційні проблеми протидії злочинам правоохоронними органами; економічна безпека держави та суб'єктів господарювання; гуманітарні аспекти соціального розвитку держави.

УДК [340.12:330.101:342.734](477)

Матеріали викладені в авторській редакції з незначними коректорськими правками. Відповідальність за точність поданих фактів, цитат, цифр і прізвищ несуть автори.

Електронна копія збірника безоплатно розміщується у відкритому доступі на сайті Харківського національного університету внутрішніх справ (<http://www.univd.edu.ua>) у розділі «Наука», сто-рінка «Конференції, семінари та круглі столи», а також у репо-зитарії ХНУВС (<http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/>).

УДК 504 (477)

Олександр Богданович ЗАГУРСЬКИЙ,

кандидат юридичних наук, доцент,

доцент кафедри права та публічного управління

закладу вищої освіти «Університет Короля Данила»;

Сергій Броніславович ГАЄВСЬКИЙ,

студент 2 курсу магістратури факультету суспільних і прикладних наук

закладу вищої освіти «Університет Короля Данила»

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО РОЗУМІННЯ ФЕНОМЕНА «ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА» В СИСТЕМІ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

Важливою проблемою людства є проблема екологічної безпеки. Проблеми екології вже давно вийшли за національні межі і стали об'єктом не тільки внутрішньої, але й світової політики. Глобальна екологічна криза, яка стрімко розвивається, зачіпляє все людство, усі сторони життя людей, але по-різному проявляється в кожній країні в залежності від її природних умов, економічної та соціальної ситуації.

Екологічна безпека з точки зору науки про природоохоронне право і в межах знань, що стосуються, насамперед, розгляду сукупності прав та обов'язків, що становлять розглянуту правову установу, можна визначити у двох суттєвих аспектах. З одного боку, ми розглядаємо поведінку та вплив особи на навколишнє середовище як частину сфери виконання обов'язків, регульованих екологічним законодавством.

Цю поведінку можна кваліфікувати як цілеспрямована або заборонена поведінка. З іншого боку, екологічна безпека може бути визначена як елемент державної влади, що застосовує правові інструменти, що забезпечують суб'єктивне право на навколишнє середовище та право на безпечне життя в природному середовищі.

В конструкції терміну "екологічна безпека", крім раніше аналізованого терміна "безпека", є також слово "екологічна". В той же час, термін "екологія" з'явилося в ХІХ ст. Неясно, хто вживав слово першим. Ймовірно, цей термін найчастіше пов'язується з Е. Геккелем, який був творцем численних неологій і різних ідей, розроблених у Німеччині. Термін "екологія" конкурував з іншими термінами, типу "месологія" (теорія про навколишнє природне середовище) [1, с. 227].

Термін "екологія" з'явився в своєрідному середовищі науки ХІХ століття. Століття має особливі заслуги в побудові природничих наук, настав час, щоб подивитися про нову сутічку природи і людини. Нові виклики вимагають нових концепцій і нових ідей. Пора навести порядок в дослідженні, яке охоплюється численними гілками досліджень. Екологічні дослідження займають сферу, яка розташованої між економікою і біологією [2, с. 24].

В той же час, Д. Вроблевський стверджує про те, що "екологічні проблеми характеризуються чотирма основними ознаками:

- комплексність предмета;
- універсальність предмета;
- різноспрямованість;
- багатогранне практичне відображення" [3, с. 7].

До того ж, автор зауважує, що "багатоаспектне переосмислення екологічних проблем спричиняє необхідності формування для цього системного і комплексного підходу, який об'єднує більш-менш фрагментований розгляд окремих інтеграційних наук і спробу подолати однобічність конкретних точок зору, а також розробити необхідну основу для розробки комплексу заходів, необхідних для ефективної, практичної діяльності". До того ж, автор визнає два основних аспекти правового аналізу регулювання охорони навколишнього середовища:

- 1) це структура правової системи конкретної держави або групи держав;
- 2) включає норми міжнародного права [3, с. 10].

Варто погодитися з науковою позицією автора, в тій частині, що характерною рисою екологічних проблем є багатогранний характер наукового відображення. Це стосується відносин між людиною та навколишнім середовищем, що стимулює рефлексію систематично належати до різних галузей думки.

Відповідно Закону України “Про охорону навколишнього природного середовища” від 25 червня 1991 р., “екологічна безпека є такий стан навколишнього природного середовища, при якому забезпечується попередження погіршення екологічної обстановки та виникнення небезпеки для здоров’я людей, що гарантується здійсненням широкого комплексу взаємопов’язаних екологічних, політичних, економічних, технічних, організаційних, державно-правових та інших заходів” [4].

Юридичний інститут екологічної безпеки в німецькому законодавстві є елементом принципу “соціально правової держави” (das sozialstaatliche Prinzip). Відповідно до цієї директиви, завданням держави є забезпечення умов, придатних для життя в умовах, коли одночасно можливі люди та довгострокова сталість економічної діяльності. Охорона була надана спеціальним екологічним резервам, таким як повітря, вода та клімат [5, с. 567].

Висновок. Таким чином, такі інтерпретації екологічної безпеки в тій чи іншій мірі різнопланово характеризують об’єкти досліджуваного терміну в залежності від спрямованості їх застосування. У зв’язку з цим, їх можна сприймати як сукупні атрибути екологічної безпеки незалежно від соціального рівня організації об’єкта – людини, суспільства, територіальної громади чи держави.

Список бібліографічних посилань

1. Zięba S. Historia myśli ekologicznej. Lublin, 2004. 450 s.
2. Zięba S. Perspektywy ekologii człowieka. Lublin, 2008. 180 s.
3. Wróblewski J. Filozoficzno-prawne aspekty ekologii, „Zeszyty Naukowe Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Gdańskiego” 1988, Studia Iuridica Martima 1. 220 s.
4. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 25.06.1991 № 1264-XII // База даних “Законодавство України” / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12> (дата звернення: 28.10.2023).
5. Weber W. Umweltschutz im Verfassungs-und Verwaltungsrecht, DVB1, 1971. 900 s.

Одержано 09.11.2023

УДК 343.8

Олександр Богданович ЗАГУРСЬКИЙ,

кандидат юридичних наук, доцент,

доцент кафедри права та публічного управління

закладу вищої освіти «Університет Короля Данила»;

Денис Дмитрович МИХАЙЛЮК,

студент 2 курсу магістратури

факультету суспільних і прикладних наук

закладу вищої освіти «Університет Короля Данила»

ПРОТИДІЯ КОРИСЛИВІЙ ЗЛОЧИННОСТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

У юридичній науці існують різні визначення поняття злочинності, виходячи із різних уявлень про природу злочинності. Соціальний феномен злочинності виражається у кримінальній активності окремих членів суспільства. Численні фактори, що зумовлюють вчинення злочинів і злочинність як суспільний феномен, у різні часи та у різні періоди розвитку суспільного життя і на різних територіях, або у різних регіонах, є